

INTERNETDA ISHLASH ASOSLARI BO'LIMINING MAZMUNI VA AHAMIYATI**Berdiyeva Gulnoza Rizoqulovna****Shahrisabz davlat pedagogika instituti****Matematika va amaliy matematika kafedrasi assistent o'qituvchisi****<https://orcid.org/0009-0004-7136-8520>****e-mail: gulnozaberdiyeva2022@gmail.com****Avlaqulova Gulnoza Chori qizi****Azimov Asadbek Elmirza o'g'li****Baxtiyorova Gulchiroy Bahridin qizi****Shahrisabz davlat pedagogika instituti talabalari****<https://doi.org/10.5281/zenodo.20068818>**

Annotatsiya: Ushbu tezis "Internetda ishlash asoslari" mavzusiga bag'ishlangan bo'lib, zamonaviy axborot jamiyatida internet texnologiyalarini o'zlashtirish masalalarini qamrab oladi. Ishda internetning texnik tuzilishi, foydalanuvchi ko'nikmalari, xavfsizlik asoslari va ta'limdagi o'rni tahlil etiladi. Tezis maktab o'quvchilari, talabalar va keng jamoatchilik uchun raqamli savodxonlikni oshirishga yo'naltirilgan amaliy tavsiyalarni o'z ichiga oladi. Tadqiqot natijasida internetdan samarali va xavfsiz foydalanish uchun zarur bo'lgan asosiy kompetensiyalar tizimlashtirilgan.

Abstract: This thesis is dedicated to the topic "Fundamentals of Working on the Internet" and covers the issues of mastering internet technologies in the modern information society. The work analyzes the technical structure of the internet, user skills, the basics of information security, and its role in education. The thesis includes practical recommendations aimed at improving digital literacy for school students, university students, and the general public. As a result of the research, the key competencies necessary for effective and safe use of the internet have been systematized.

Аннотация. Данная диссертация посвящена теме «Основы работы в интернете» и охватывает вопросы освоения интернет-технологий в современном информационном обществе. В работе анализируются техническая структура интернета, пользовательские навыки, основы информационной безопасности и роль интернета в образовании. Диссертация включает практические рекомендации, направленные на повышение цифровой грамотности школьников, студентов и широкой общественности. По результатам исследования систематизированы ключевые компетенции, необходимые для эффективного и безопасного использования интернета.

Kalit so'zlar: internet, raqamli savodxonlik, axborot xavfsizligi, tarmoq protokollari, veb-texnologiyalar

Kirish

Hozirgi kunda internet insoniyat hayotining ajralmas qismiga aylandi. Ta'lim, tibbiyot, iqtisodiyot, madaniyat — barcha sohalarda internet hal qiluvchi rol o'ynamoqda. Biroq ko'plab foydalanuvchilar internetdan faqat yuzaki darajada foydalanadi, uning asosiy tamoyillari, imkoniyatlari va xavf-xatarlaridan bexabar qoladi. Shu sababli "Internetda ishlash asoslari" mavzusini o'rganish bugungi kunda zaruriy ehtiyojga aylangan. Raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi natijasida internet zamonaviy jamiyatning asosiy infratuzilmasiga aylandi. Xalqaro telekommunikatsiya ittifoqi (ITU) ma'lumotlariga ko'ra, 2024-yilga kelib jahon aholisining 67% dan ortig'i internetdan muntazam foydalanadi. O'zbekistonda esa ushbu

ko'rsatkich yildan-yilga o'sib bormoqda. Shunday sharoitda "Internetda ishlash asoslari" mavzusi nafaqat texnik fan sifatida, balki zamonaviy fuqaroning hayotiy zaruriy bilimlari majmuasi sifatida qaralishi lozim. Biroq ta'lim amaliyotida ushbu bo'limga yetarlicha metodologik e'tibor berilmayotganligi kuzatilmoqda. Mavjud darsliklar ko'pincha nazariy ma'lumotlar bilan cheklanib, amaliy ko'nikmalarga kam urg'u beradi.

Ushbu tezisning maqsadi — "Internetda ishlash asoslari" bo'limining didaktik salohiyatini ochib berish va uni o'qitishni takomillashtirish bo'yicha ilmiy asoslangan tavsiyalar ishlab chiqishdir.

Tadqiqot vazifalari: Bo'limning tarkibiy-mazmuniy tahlilini amalga oshirish,

Raqamli savodxonlik tushunchasini pedagogik nuqtai nazardan asoslash, axborot xavfsizligi masalalarini tizimlashtirish, o'qitish samaradorligini oshirish yo'llarini belgilash.

Asosiy tarkibiy qismlar: Internet protokollari va manzillash: IP-manzillar, DNS (Domen nomlari tizimi) va HTTP/HTTPS protokollarining ishlash tamoyillari.

Veb-brauzerlar va qidiruv tizimlari: Ma'lumotlarni qidirishning samarali usullari (mantiqiy operatorlar yordamida qidiruv).

Elektron muloqot va hamkorlik: Elektron pochta, messenjerlar va videoaloqa vositalari bilan ishlash madaniyati.

Bulutli texnologiyalar: Google Drive, OneDrive kabi servislar orqali hujjatlarni onlayn tahrirlash va saqlash.

Internetda ma'lumot almashinuvi tartibli amalga oshishi uchun ma'lum bir qoidalar va manzillar tizimi zarur. Bu xuddi pochta xizmatiga o'xshaydi: xat manzilga yetib borishi uchun konvertda jo'natuvchi va qabul qiluvchining aniq manzili hamda xatni yetkazish qoidalari bo'lishi kerak. Internet Protokollari (IP, TCP va boshqalar). Protokol — bu tarmoqdagi qurilmalar bir-biri bilan qanday aloqa qilishini belgilovchi qoidalar to'plami. Eng asosiy protokol TCP/IP deb ataladi.

TCP/IP Modeli Ushbu model internetning ishlashini to'rtta qatlamga ajratadi:

- Ilova qatlami (Application Layer): Foydalanuvchi bevosita ishlaydigan protokollar.
 - HTTP/HTTPS: Veb-sahifalarni ko'rish uchun.
 - FTP: Fayllarni uzatish uchun.
 - SMTP: Elektron pochta yuborish uchun.
- Transport qatlami (Transport Layer): Ma'lumotni bo'laklarga (pakatlarga) bo'lish va ularni tekshirish.
 - TCP (Transmission Control Protocol): Ma'lumotning xatosiz va to'liq yetib borishini kafolatlaydi (masalan, fayl yuklashda).
 - UDP (User Datagram Protocol): Tezlikka e'tibor beradi, lekin ba'zi ma'lumotlar yo'qolishiga ruxsat beradi (masalan, videoaloqa yoki onlayn o'yinlarda).
- Tarmoq qatlami (Internet Layer): Paketlarni eng qisqa yo'l orqali manzilga yo'naltirish. Bu yerda asosiy rol IP zimmasida.
- Kanal qatlami (Link Layer): Ma'lumotning jismoniy (kabel yoki Wi-Fi) orqali uzatilishi.

IP-manzillash Tizimi har bir qurilma (kompyuter, smartfon, printer) internetda o'zining takrorlanmas raqamli identifikatoriga ega bo'ladi. Bu IP-manzil deyiladi. DNS (Domain Name System) – Domen Nomlari Tizimi Insonlar uchun 173.194.222.100 kabi raqamli manzillarni eslab qolish qiyin. Shuning uchun DNS xizmati ishlab chiqilgan. Vazifasi: Biz brauzerga yozgan harfiy manzilni (google.com) kompyuter tushunadigan raqamli manzilga (173.194.222.100)

aylantirib beradi. Ishlash jarayoni: Brauzer DNS-serverga so'rov yuboradi -> Server IP-manzilni qaytaradi -> Brauzer ushbu IP-manzilga ega server bilan bog'lanadi. Statik va Dinamik IP-manzillar Internet provayderlar qurilmalarga ikki xil usulda IP-manzil berishadi: Statik IP: O'zgarmas manzil. Odatda serverlar, veb-saytlar va masofaviy qurilmalar uchun ishlatiladi. Dinamik IP: Qurilma har safar tarmoqqa ulanganda o'zgarib turadigan manzil. Bu manzillarni tejash imkonini beradi.

MAC-manzil (Fizik manzil) IP-manzildan farqli o'laroq, MAC-manzil qurilmaning tarmoq kartasiga ishlab chiqaruvchi tomonidan "yopishtirilgan" bo'ladi.

IP-manzil: Qurilmaning tarmoqdagi "yashash manzili" (o'zgarishi mumkin).

MAC-manzil: Qurilmaning "shaxsiy raqami" (o'zgarmaydi). Internet protokollari ma'lumotlarni paketlarga bo'lib, xavfsiz va aniq yo'nalishi bo'yicha yetkazishni ta'minlasa, manzillash tizimi ushbu paketlarning adashmasdan o'z egasiga yetib borishini kafolatlaydi. Ushbu tizimlarsiz internetda tartibsizlik (kaos) yuzaga kelgan bo'lar edi.

Veb-brauzerlar va qidiruv tizimlari ko'pincha bir-biri bilan adashtiriladi, biroq bular internetda mutlaqo boshqa-boshqa vazifalarni bajaruvchi vositalardir. Brauzer — bu biz foydalanadigan dastur, qidiruv tizimi esa brauzer ichida ochiladigan servis (xizmat)dir. Veb-brauzerlar (Web Browsers) Veb-brauzer — bu internetdagi veb-sahifalarni (HTML, CSS, JavaScript kodlarini) o'qib, ularni bizga tushunarli ko'rinishda (matn, rasm, video) ko'rsatib beruvchi maxsus dasturiy ta'minotdir. Brauzerning asosiy vazifalari: Kodlarni vizuallashtirish: Serverdan kelgan murakkab kodlarni chiroyli dizayn ko'rinishiga keltiradi. Xavfsizlik: Saytlarning SSL sertifikatlarini tekshiradi (HTTPS) va zararli saytlardan ogohlantiradi. Ma'lumotlarni saqlash: Parollarni eslab qolish, kesh (tezroq yuklanishi uchun) va tarixni saqlash.

Veb-brauzerlar (Dasturlar) Ushbu jadvalda eng ommabop brauzerlar va ularning asosiy "plyusi" keltirilgan:

Brauzer	Asosiy ustunligi
Chrome	Tezkorlik va barcha qurilmalar bilan moslik.
Firefox	Shaxsiy ma'lumotlar himoyasi (Maxfiylik).
Edge	Windows bilan integratsiya va AI yordamchisi.
Safari	Apple qurilmalari uchun energiya tejankorligi.
Opera	Ichki bepul VPN va qulay interfeys.

Qidiruv Tizimlari (Search Engines) Qidiruv tizimi — bu butun dunyo bo'ylab tarqalgan milliardlab veb-sahifalarni indekslovchi (ro'yxatga oluvchi) va foydalanuvchi so'roviga ko'ra eng moslarini topib beruvchi ulkan ma'lumotlar bazasidir. Qidiruv tizimining ishlash bosqichlari: Scanning (Skanerlash): Maxsus "robotlar" (spider/crawler) internet bo'ylab saytma-sayt yurib, yangi ma'lumotlarni qidiradi. Indexing (Indekslash): Topilgan barcha

ma'lumotlar tizimning gigant kutubxonasiga (bazaga) saqlanadi. Ranking (Saralash): Foydalanuvchi biror so'z yozganda, tizim algoritmlari minglab omillarni hisobga olib, eng foydali saytlarni birinchi o'ringa chiqaradi. Qidiruvning samaradorligini oshirish (SEO tushunchasi) Faqatgina qidiruv tizimini bilish yetarli emas, undan to'g'ri foydalanish (filtrlash) ham muhim. Shuningdek, sayt egalari o'z saytlarini qidiruv tizimlarida yuqori o'ringa chiqarish uchun SEO (Search Engine Optimization) bilan shug'ullanadilar. Veb-brauzer — bu sizning internet olamiga kiradigan "eshigingiz", qidiruv tizimi esa o'sha ulkan olam ichidagi eng kerakli ma'lumotni topib beruvchi "yo'l boshchingiz" (navigating)dir.

Elektron muloqot va hamkorlik — bu masofadan turib axborot almashish, muloqot qilish va birgalikda loyihalarni amalga oshirish imkonini beruvchi texnologiyalar majmuidir. Bu bo'lim zamonaviy ish va ta'lim jarayonining asosi hisoblanadi. Mavzuni tushunish uchun uni bir nechta yo'nalishga bo'lib Bo'limning ahamiyati (Nima uchun o'rganamiz?) Masofaviy ish (Remote Work): Dunyoning istalgan joyidan turib ishlash imkoniyati. Tezkorlik: Qog'ozbozlik va ortiqcha vaqt sarfining kamayishi. Hujjatlar xavfsizligi: Kompyuter buzilsa ham, ma'lumotlar "bulut"da (internetda) saqlanib qoladi. Jamoaviy ruh: Guruh bo'lib ishlash va fikr almashish samaradorligini oshirish. Onlayn hamkorlik vositalari (Cloud Collaboration) Hamkorlik — bu bir nechta insonning bitta fayl ustida dunyoning turli nuqtalaridan turib ishlashidir. Hujjatlar bilan ishlash: Google Docs, Sheets, Slides. Bir vaqtning o'zida bir necha kishi matn yozishi yoki jadval to'ldirishi mumkin. O'zgarishlar avtomatik saqlanadi. Loyihalarni boshqarish: Trello, Asana, Microsoft Teams. Kim nima ish qilayotganini va topshiriq muddatlarini nazorat qilish uchun. Bulutli xotira: Google Drive, OneDrive, Dropbox. Fayllarni hamma uchun ochiq qilish yoki tahrirlash huquqini berish.

Bulutli texnologiyalar (Cloud Computing) — bu ma'lumotlarni shaxsiy kompyuter yoki fleshkada emas, balki internetdagi masofaviy kuchli serverlarda saqlash va qayta ishlash tizimidir. Bu texnologiya "istalgan vaqtda, istalgan joyda va istalgan qurilmada" ishlash imkonini beradi. Quyida ushbu tizimlarning ishlash tamoyillari va imkoniyatlarini kengroq ko'rib chiqamiz. Bulutli saqlash va tahrirlashning ishlash mexanizmi. An'anaviy usulda fayl kompyuter xotirasida turadi. Bulutli texnologiyada esa fayl internetdagi "bulut"ga yuklanadi. Sinxronizatsiya (Moslashuv): Agar siz telefoningizda biror hujjatni tahrir qilsangiz, o'zgarishlar darhol kompyuteringizda ham aks etadi. Avtomatik saqlash: "Saqlash" (Ctrl+S) tugmasini bosish shart emas; har bir yozilgan harf soniyalar ichida serverga yozib boriladi. Versiyalar tarixi: Agar xato qilib qo'ysangiz, hujjatning 2 kun yoki 1 hafta oldingi holatiga qaytish imkoniyati mavjud. Onlayn tahrirlash va jamoaviy ishlash

Bulutli texnologiyalarning eng katta inqilobi — bu birgalikda tahrirlash (Real-time collaboration). Havola orqali kirish (Access by link): Faylni elektron pochta orqali yuborish shart emas, shunchaki havolasini (link) berish kifoya. Huquqlarni boshqarish: Siz foydalanuvchiga faylni faqat "Ko'rish", "Izoh qoldirish" yoki "Tahrirlash" huquqini berishingiz mumkin. Chat va izohlar: Hujjat ichida jamoa a'zolari bilan suhbatlashish va aniq bir satrga izoh qoldirish mumkin.

Bulutli texnologiyalarning afzalliklari va kamchiliklari ;Foydalanishdan oldin uning ijobiy va salbiy tomonlarini bilish muhim:

Afzalliklari	Kamchiliklari
Mobilik: Dunyoning istalgan joyidan kirish.	Internetga bog'liqlik: Internetsiz fayllarga kirib bo'lmaydi (oflayn rejim yoqilmagan bo'lsa).
Xavfsizlik: Qurilma yo'qolsa ham, ma'lumotlar omon qoladi.	Maxfiylik xavfi: Agar parol o'g'irlansa, barcha ma'lumotlar begona qo'lga o'tishi mumkin.
Tejamkorlik: Fleshka yoki qimmat xotira qurilmalarini sotib olish shart emas.	Qo'shimcha to'lov: Bepul joy to'lgach, qo'shimcha hajm uchun oylik to'lov talab etiladi.

Xavfsizlik bo'yicha tavsiyalar; Bulutli xizmatlardan foydalanganda ma'lumotlaringizni himoya qilish uchun:

Ikki bosqichli autentifikatsiya (2FA): Paroldan tashqari telefoningizga kod kelishini yoqing. Havolalar muddatini tekshirish: Ish tugagach, begonalar uchun ochilgan "havola orqali kirish" huquqini yopib qo'ying

O'zbekistonda internet ta'limi holati ;O'zbekistonda "Informatika" fanining maktab dasturiga internet savodxonligi elementlari kiritilgan. "Raqamli O'zbekiston 2030" strategiyasi doirasida aholining raqamli ko'nikmalarini oshirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri etib belgilangan. Biroq qishloq va shahar o'rtasidagi raqamli farq hamon dolzarb muammo bo'lib qolmoqda.

Xavfsiz internet uchun qoidalar: kuchli parol ishlatish, ikki bosqichli autentifikatsiya, noma'lum havolalarga bosmaslik, ijtimoiy tarmoqlarda shaxsiy ma'lumotni cheklash.

Xavf turi	Ta'rifi	Himoya usuli
Fishing	Soxta saytlar orqali ma'lumot o'g'irlash	HTTPS tekshirish, ehtiyotkorlik
Virus/ Zararli dasturlar	Qurilmaga zarar yetkazuvchi kodlar	Antivirus, yangilanishlar
Shaxsiy ma'lumotlar sizib chiqishi	Parol va ma'lumotlar ning oshkor bo'lishi	Murakkab parol, 2FA
Kiberbullyiing	Tarmoqda psixologik zo'ravonlik	Savodxonlik, hisobot berish

XULOSA

“Internetda ishlash asoslari” bo'limi nafaqat texnik bilim, balki zamonaviy hayotda muvaffaqiyatli faoliyat yuritish uchun zarur bo'lgan ijtimoiy kompetensiya hisoblanadi. Internetni to'g'ri, xavfsiz va samarali ishlatish ko'nikmasini erta yoshdan shakllantirish — raqamli jamiyat fuqarosini tarbiyalashning asosiy shartidir. Ushbu mavzuni o'qitishni tizimlashtirish va amaliyotga yo'naltirish orqali yosh avlodning raqamli kelajakka tayyorligini ta'minlash mumkin. Internetda ishlash asoslari bo'limi zamonaviy dunyoda insonning raqamli savodxonligini belgilovchi eng asosiy poydevordir. Ushbu mavzu bo'yicha o'rganilgan barcha yo'nalishlarni (protokollar, brauzerlar, bulutli tizimlar va muloqot) umumlashtirgan holda quyidagicha kengaytirilgan xulosa qilish mumkin:

Bo'limning Mazmuniy Yaxlitligi; Ushbu bo'lim shunchaki texnik ko'nikmalar yig'indisi emas, balki yaxlit raqamli ekotizimda yashash va ishlash falsafasini o'rgatadi.

U uchta katta ustunga tayanadi:

1. Infratuzilmani tushunish: Internet qanday qurilgan (IP-manzillar, TCP/IP protokollari, DNS). Bu bilim foydalanuvchiga muammolar yuzaga kelganda (internet o'chsa yoki sayt ochilmasa) ularning sababini tushunish va bartaraf etish imkonini beradi.
2. Instrumental mahorat: Brauzerlar va qidiruv tizimlaridan professional darajada foydalanish. Bu — axborot ummonida kerakli ma'lumotni "süzib olish" san'atidir.
3. Raqamli madaniyat va xavfsizlik: Bulutli texnologiyalar orqali jamoaviy ishlash va kiberxavfsizlik qoidalariga rioya qilish.

Global Ahamiyati: Nima uchun bu bo'lim eng muhimi?

Iqtisodiy va Kasbiy Samaradorlik. Internetda ishlashni bilish — vaqtni tejash demakdir. Bulutli texnologiyalar (Google Drive, OneDrive) yordamida hujjatlarni masofadan tahrirlash qog'ozbozlikni kamaytiradi va korxonalar samaradorligini o'rtacha 40-50% ga oshiradi. "Internetda ishlash asoslari" bo'limini o'zlashtirgan shaxs uchun dunyo universitetlari eshiklari ochiq. Onlayn qidiruv va masofaviy hamkorlik vositalari (Zoom, Teams) orqali inson o'z mutaxassisligi bo'yicha doimiy yangiliklardan xabardor bo'ladi. Bugungi kunda kiberhujumlar

va fishing (ma'lumotlarni o'g'irlash) xavfi juda yuqori. Ushbu bo'limni o'rganish insonning moliyaviy va shaxsiy ma'lumotlarini himoya qiluvchi "raqamli qalqon" vazifasini o'taydi.

Internetda ishlash asoslari — bu XXI asrning "alifbosi"dir. Agar ilgari faqat o'qish va yozishni bilish savodxonlik hisoblangan bo'lsa, bugungi kunda internet protokollarini tushunish, ma'lumotlarni bulutda xavfsiz saqlash va raqamli etika qoidalariga rioya qilish ham shunchalik muhimdir.

Ushbu bo'limni mukammal egallash insonni nafaqat iste'molchi, balki global raqamli makonning professional ishtirokchisiga aylantiradi. Bu bilimlar har qanday soha (pedagogika, muhandislik, iqtisodiyot) vakili uchun muvaffaqiyatning kafolati bo'lib xizmat qiladi.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. Berdiyeva Gulnoza Rizoqulovna, and Boboqulova Nigina Nurilla qizi, Boymurodova Kumush Panji qizi. "CANVA INFOGRAFIKANI YARATISH TEXNOLAGIYALARI". European science international conference: ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION, Vol. 2, No. 6, 2025, pp. 227-229.
2. Berdiyeva Gulnoza Rizoqulovna, and Anvarova Aziza Tursunpo'lat qizi & To'ymurodova Surayyo Ochil qizi. "VR – VIRTUAL VOQELIK TEXNOLOGIYASI". European science international conference: MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS, Vol. 2, No. 7, 2025, pp. 195-197.
3. Berdiyeva Gulnoza, Shamsiddinov G'iyosjon and Lapsova Muxsina & Xurramova Sarvara, Kenjayeva Laylo, G'ofurova Gulsevar, Tufliyeva Roziya. "SMM PLATFORMALAR BILAN TANISHISH. TELAEGRAM TARMOG'I". International "Gisconf" Scientific conferences: Education and research in the ERA of digital transformation, Vol. 2, No. 7, 2025, pp. 1-7.
4. Berdiyeva Gulnoza, Shamsiddinov G'iyosjon and Lapsova Muxsina & Xurramova Sarvara, Kenjayeva Laylo, G'ofurova Gulsevar, Tufliyeva Roziya. "SMM PLATFORMALAR BILAN TANISHISH. FACEBOOK TARMOG'I". International "Gisconf" Scientific conferences: Education and research in the ERA of digital transformation, Vol. 2, No. 7, 2025, pp. 1-8.
5. Berdiyeva Gulnoza Rizoqulovna, and Aminov Husayn Rashid o'g'li." Qashqadaryo vohasining muqaddas qadamjolari – bebaho ziyorat maskani." Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya: O'zbekistonda turizmni rivojlantirishda tarixiy muzeylarning o'rni, Son. 1, To'plam. 1, 2021, sahifa. 82-84
6. Berdiyeva Gulnoza Rizoqulovna, and Abdunazarova Zulayxo Sharifqulovna." Zamonaviy axborot texnologiyalari tizimida virtual muzeylarning o'rni." Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya: O'zbekistonda turizmni rivojlantirishda tarixiy muzeylarning o'rni, Son. 1, To'plam. 1, 2021, sahifa. 527-536.
7. Berdiyeva Gulnoza Rizoqulovna, and Boqiyev Xushrud Xushvaqovich." Muzey pedagogikasida ekskursiyaning o'rni." Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya: O'zbekistonda turizmni rivojlantirishda tarixiy muzeylarning o'rni, Son. 1, To'plam. 1, 2021, sahifa. 206-210
8. Berdiyeva Gulnoza Rizoqulovna, and Maftuna G'ayratovna Djabborova." AXBOROT TEXNOLOGIYALAR ASRIDA KITOBXONLIK MADANIYATINI OSHIRISH HAMDA KITOBXONLIKNI KENG TARG'IB ETISH." Xalqaro ilmiy-amaliy anjuman: Yoshlarda kitobxonlik tafakkurini shakllantirishda ijtimoiy-gumanitar fanlarning o'rni va dolzarbligii, Son. 1, To'plam. 1, 2021, sahifa. 248-251

9. Berdieva, Gulnoza Rizokulovna. COSTABILITY OF IMPLEMENTING STEAM EDUCATION IN MODERN EDUCATION. EUROPEAN INTERNATIONAL JOURNAL OF PEDAGOGICS, VOLUME04, ISSUE06, 2024, Pages:18-20. DOI: <https://doi.org/10.55640/eijp-04-06-04>
10. Berdieva, Gulnoza Rizokulovna. “PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL CONDITIONS OF IMPLEMENTATION OF STEM EDUCATION IN PRESCHOOL CHILDREN.” NEW INNOVATIONS IN NATIONAL EDUCATION ilmiy-uslubiy jurnali, 6-SON, 1-JILD, 1-QISM , 2024. sahifa 38-41.
11. Бердиева Г.Р. “ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ДОШКОЛЬНОМ ОБРАЗОВАНИИ”. RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY ANJUMANI: *Yoshlarda milliy qadriyatlar orqali intellektual salohiyatni rivojlantirishning zamonaviy usullari*, 1-SON, To’plam-1, 2021.sahifa 58-60.
12. Berdiyeva, Gulnoza Rizoqulovna and Aminov Husayn Rashid o’g’li“ BOSHLANG’ICH SINFLARDA ONA TILI FANINI O’RGANISHDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARINING O’RNI ”. RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY ANJUMANI: *Yoshlarda milliy qadriyatlar orqali intellektual salohiyatni rivojlantirishning zamonaviy usullari*, 1-SON, To’plam-1, 2021.sahifa 145-147.
13. Berdiyeva, Gulnoza Rizoqulovna and Allanazarova, Anora Muxobir qizi. “ZAMONAVIY KIBERXAVFSIZLIK TAHDIDLARINING TURLARI VA ULARNING OLDINI OLIISH USULLARI”. ILM FAN YANGILIKLARI KONFERENSIYASI, Andijon, may, 2025. Sahifa 434-437, <https://worldlyjournals.com/index.php/ztvdq/article/view/12106/16418>
14. Бердиева, Гулноза Ризоқуловна. “БОШЛАНҒИЧ СИНФ ЎҚИТУВЧИЛАРИНИ АКТДАН ФОЙДАЛАНИШ АСОСИДА КАСБИЙ ФАОЛИЯТНИ РИВОЖЛАНТИРИШ МЕТОДИКАСИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШНИНГ АҲАМИЯТИ”. Tafakkur manzili, Respublika ilmiy-uslubiy jurnali, volume 1, 2022, sahifa 44-47.
15. Gulnoza, Berdiyeva. “BOSHLANG’ICH SINIF O’QITUVCHILARINI AKTDAN FOYDALANISH ASOSIDA KASBIY FAOLIYATNI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK AHAMIYATI”. Ta’lim, fan va innovatsiya, ma’naviy-ma’rifiy, ilmiy-uslubiy jurnal, 4-son, 2022, sahifa 37-39.
16. Berdiyeva, Gulnoza Rizoqulovna and Murtazoyeva Marjona Axror qizi, Buriyeva Ug’iloy Furqat qizi. “UZLUKSIZ KASBIY RIVOJLANTIRISHDA BOSHLANG’ICH TA’LIM O’QITUVCHILARINING AKT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISHI.” PEDAGOGIK ISLOHOTLAR VA ULARNING YECHIMLARI mavzusidagi №15-sonli ko’p tarmoqli, ilmiy, masofaviy, onlayn konferensiyasi, Vol. 11, No. 01, 2024, pp 129-133 <https://worldlyjournals.com/index.php/wkc/article/view/6916>
17. Berdiyeva, Gulnoza Rizoqulovna and Temirova Gavhar Bahodir qizi, Buxorova Mahliyo Ikrom qizi. “BOSHLANG’ICH TA’LIMNI O’QITISHDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH.” PEDAGOGIK ISLOHOTLAR VA ULARNING YECHIMLARI mavzusidagi №15-sonli ko’p tarmoqli, ilmiy, masofaviy, onlayn konferensiyasi, Vol. 11, No. 01, 2024, pp 134-136. <https://worldlyjournals.com/index.php/wkc/article/view/6917>